

світі, і своєчасно вживати заходи як на рівні окремих великих фірм, так і держави в цілому. Тому, виходячи з ситуації, в якій опинилась Україна внаслідок світової фінансової кризи досить актуальним є розгляд конкурентоспроможності економіки країни і вироблення основних напрямків її покращення.

Література:

1. World Economic Forum «Global Competitiveness Index report 2011-2012». [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.weforum.org/>.
2. Звіт про конкурентоспроможність України 2011 [Електронний ресурс]. – К.: Фонд «Ефективне управління», 2010. – 198 с. – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua/>.

Науковий керівник: старший викладач *Юрчишина Л.І.*, Державний ВНЗ «Національний гірничий університет».

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Солодкова В.О.

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

Гірнича справа зародилася разом з людським суспільством, і поки існує на Землі людина, вона не перестане займати значне місце в економічній діяльності людства. Розвиток гірничої справи характеризується постійною взаємодією людини та природи у процесі видобутку корисних копалин. Людина повинна досліджувати закономірності поведінки порід, їх фізичні властивості та в постійній боротьбі з природними явищами обрати раціональні засоби видобутку корисних копалин. З початком капіталістичних відносин відбувається економічний підйом, який значно впливає на суспільство в цілому, та на розвиток гірничої справи зокрема. Це призвело до підвищення попиту на залізо, і відповідно, на залізні руди, деревне та кам'яне вугілля.

У гірничій справі здійснюється трудова діяльність людини у процесі гірничого виробництва, при якому відбувається видобування корисних копалин з метою використання у промисловості, на транспорті та в побуті. Гірниче виробництво характеризується взаємодією людини з надрами у взаємозв'язку з природою. Гірнича справа вважається мистецтвом, оскільки потребує високої майстерності, глибоких знань та творчого підходу при взаємодії людей із природою з урахуванням всієї її складності, постійного розвитку у часі та просторі, мережі підземних виробок та комунікацій. Видобутку корисних копалин передують їх розвідка для пошуку родовищ, визначення кількості та якості корисної копалини, встановлення основних елементів її залягання у надрах і характеру та властивостей оточуючих порід. За детальністю та повнотою вивчення родовищ корисних копалин розвідувальні роботи поділяються на пошуки, попередню розвідку, детальну та експлуатаційну

розвідку, коли під час видобутку корисної копалини треба додатково уточнювати окремі елементи залягання або відшукувати його нові частини.

Мінерально-сировинна база України є багатством її народу, вона забезпечує незалежність та національну безпеку. За різноманітністю і багатством мінерально-сировинної бази Україна вигідно займає 0,5% суші й переробляє близько 6 % світового обсягу мінеральної сировини. На території України розвідано близько 8 тисяч родовищ, майже 90 видів корисних копалин, з яких 20 мають важливе економічне значення. Серед них – нафта, газ, залізні, марганцеві, титанові, уранові руди, вугілля, сірка, ртуть, каолін, графіт, вогнетривкі глини, питні мінеральні води та інше.

Ефективність видобування мінеральної сировини на території певної держави можна простежити через підрахунок запасів корисних копалин цієї держави.

Підрахунок запасів корисних копалин – це визначення кількості і якості корисних копалин у надрах. Складається з таких головних операцій:

- окультурювання родовища;
- розподілу запасів за їх господарським значенням, ступенем розвіданості, категоріями залягання, умовами видобутку;
- визначення параметрів підрахунку;
- кількісного підрахунку;
- оцінки точності результатів підрахунку;

Проаналізувавши всі аспекти, які стосуються видобувної промисловості, можна зробити такі висновки.

По-перше, корисні копалини є дуже важливою складовою економічного та екологічного життя будь-якої країни. Чим більше країна має корисних копалин, чим безпечніше вона їх видобуває та раціональніше розпоряджається ними, тим на вищий рівень розвитку цієї країни.

По-друге, навіть при дуже високому прагненні країни як можна краще розвинути своє економічне становище, людство не повинно забувати, що корисні копалини – це вичерпний ресурс, і при їх нераціональному користуванні можна залишитися без цього дару природи. Люди повинні, як пріоритет ставити екологічні інтереси країни, а вже потім економічні, і ні в якому разі не навпаки. На жаль, в наш час люди зневажливо ставляться до екології, тому ми отримуємо її зневажливе ставлення до людства, що проявляється у погіршенні стану родовищ, районів та басейнів корисних копалин.

По-третє, ми бачимо, що Україна має гарне становище стосовно розташування та функціональності корисних копалин, та за деякими критеріями навіть лідерські позиції. Єдине, чим Україна не здатна сама себе забезпечити, так це нафтою та газом, через що ми повинні звертатися за допомогою до Росії та Татарстану, але якщо більш детально розглянути ситуацію з цими корисними копалинами, то можна побачити, що на території нашої держави знаходиться чимало родовищ, треба тільки раціональніше їх використовувати.

Література:

1. Білецький В.С. Технологія збагачення корисних копалин // В.С. Білецький, В.О.Смирнов. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003.
2. Мала гірнича енциклопедія. В 3-х томах. За редакцією В.С.Білецького. – Донецьк:Донбас, 2004.

Науковий керівник: асистент **Пундяк Н.Б.**, Державного ВНЗ «Національний гірничий університет».

МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННА БАЗА ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АСОЦІЙОВАНОГО ГІРНИЧО-ЗБАГАЧУВАЛЬНОГО КОМБІНАТУ

**Солодовник Л.М.,
Шагоян С.М.**

Державний ВНЗ «Національний гірничий університет»

Функціонування гірничо-збагачувальних комбінатів безпосередньо прив'язано до мінерально-сировинних запасів надр, які є доступними для промислового освоєння. Можна припустити, що підґрунтя економічної безпеки комбінатів становить не лише потенціал родовища, але й потенціал щодо його ефективного господарського використання. Внутрішньо-корпоративна інвестиційна привабливість асоційованого гірничо-збагачувального комбінату, як чинник його економічної безпеки, визначається якістю/результативністю стратегій техніко-технологічного розвитку виробничого процесу (оновлення основних засобів, використання новітніх технологій, їх самостійна або спільна розробка) та забезпечення рудною сировиною.

Питання формування інвестиційної привабливості окремих комбінатів в складі корпорації є організаційно складними та фінансово ємними, що може сприяти перегляду корпоративної портфельної стратегії та місця комбінату як активу. Ефективність виробничих функцій гірничо-збагачувального комбінату залежить від гірничо-геологічних умов, які, на початку розробки родовища, є об'єктивними та незалежними від комбінату чинниками. В подальшому, результати управління комбінатом становлять підґрунтя погіршення цих внаслідок здійснення нераціонального відпрацювання родовища, використання застарілих технологій, максимізації короткострокових економічних результатів тощо. Тому, менеджмент гірничо-збагачувального комбінату має забезпечувати власну економічну безпеку шляхом захисту базису виробництва – мінерально-сировинної бази (МСБ), на основі якої будуть формуватись продуктивний портфель та виробнича стратегія.

Вагоме місце при визначенні конкурентоспроможності комбінатів займає оцінка перспектив розвитку сировинної бази (рис. 1). Доступ до джерел її збільшення передбачає впровадження інноваційно-інвестиційних проектів за наступними напрямками:

– зменшення втрат та засмічення руди у виробничих процесах з метою підвищення якості сирової руди та зменшення витрат на її збагачення;